

**MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY
PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH**

Dot. zdarzenia nr: 383/07

UCHWAŁA

Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych w składzie:

Przewodniczący:

pil. dr Edmund KLICH

Członkowie:

mgr inż. Michał CICHON

mgr inż. Bogdan FYDRYCH

mgr inż. Jacek JAWORSKI

mgr inż. Jerzy KĘDZIERSKI

dr inż. Maciej LASEK

inż. Tomasz MAKOWSKI

mgr inż. pil. Andrzej PUSSAK

dr n. med. Jacek ROŻYŃSKI

mgr inż. Ryszard RUTKOWSKI

dr inż. Stanisław ŻURKOWSKI

Po rozpatrzeniu na posiedzeniu dnia 11 czerwca 2008r., przedstawionych przez zespół badawczy wyników badania wypadku zderzenia samolotów Zlin-526 F SP-CDF i Zlin-526 AFS SP-ELE, zaistniałego dnia 1 września 2007 r. na lotnisku RADOM-SADKÓW, działając na podstawie ustawy z dnia 3 lipca 2006 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r., Nr 100, poz. 696 z zm.), Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych uznała badanie za zakończone i ustaliła co następuje:

Przyczyną wypadku lotniczego było:

Wykonanie przez lidera ugrupowania manewru nie zapewniającego odpowiedniej separacji pionowej i poziomej w stosunku do samolotu bazy.

Wpływ na zaistnienie wypadku miały:

1. Nieprecyzyjne opracowanie założeń teoretycznych manewru „różyczka” polegające na:
  - dopuszczeniu wariantowości w sposobach mijania samolotów 2 i 3, bez określenia zasad postępowania w przypadku mijania innego niż określone w sposobie zasadniczym;
  - nierealnym założeniu możliwości jednoczesnego prowadzenia obserwacji przez lidera dwóch samolotów lecących do niego pod kątem około 90°.

2. Stan zdrowia lidera, oraz przyjmowanie przez niego leków obniżających ciśnienie tętnicze krwi, co mogło mieć wpływ w danym dniu na samopoczucie pilota, obniżenie sprawności psychofizycznej, zmianę reakcji organizmu na towarzyszące manewrowi przeciążenia, oraz na precyzję pilotowania i prowadzenie obserwacji przestrzeni powietrznej.

Zalecenia profilaktyczne:

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w trakcie badania zdarzenia materiałami proponuje wprowadzenie następujących zaleceń profilaktycznych:

1. Przeanalizować Wytyczne Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z lutego 2005r., w zakresie zalecanych odległości separacji widzów, w celu zapewnienia pełnego ich bezpieczeństwa w czasie wykonywania figur polegających na mijaniu się samolotów.
2. W stosunku do pilotów akrobacyjnych, wykonujących loty na akrobację wyższą, wprowadzić obowiązek przeprowadzenia co najmniej jednorazowych badań w celu określenia odporności na przeciążenia.

Podpisy komisji:

Przewodniczący:

Edmund KLICH

Podpis nieczytelny

Członkowie:

Michał CICHONÍ

Podpis nieczytelny

Bogdan FYDRYCH

Podpis nieczytelny

Jacek JAWORSKI

Podpis nieczytelny

Jerzy KĘDZIERSKI

Podpis nieczytelny

Maciej LASEK

Podpis nieczytelny

Tomasz MAKOWSKI

Podpis nieczytelny

Andrzej PUSSAK

Podpis nieczytelny

Jacek ROŻYŃSKI

Podpis nieczytelny

Ryszard RUTKOWSKI

Podpis nieczytelny

Stanisław ŻURKOWSKI

Podpis nieczytelny